

4. Interpelácia poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Tomáša Szalaya na vedúceho Úradu vlády Slovenskej republiky Juraja Gedru podaná 1. septembra 2025 vo veci plnenia Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky v oblasti kultúrnej politiky

Tomáš Szalay
Poslanec NR SR

KANCELÁRIA NR SR PODATEĽŇA	
Došlo: 01 -09- 2025	
Číslo záznamu: 17533	Číslo spisu: 1112-0101-0016/2025
Listy:	Prílohy:
	Vybavuje: 223

Bratislava 1. september 2025

Vážený pán vedúci Úradu Vlády Slovenskej republiky,

v súlade s článkom 80 Ústavy Slovenskej republiky a § 129 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov Vám týmto podávam interpeláciu vo veci splnenia plnenia Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2023 – 2027 v oblasti kultúrnej politiky.

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky bolo schválené Národnou radou SR dňa 21. novembra 2023, čím vláda získala dôveru parlamentu a záväzok realizovať deklarované priority. Vzhľadom na to, že sa nachádzame v necelej polovici 9. volebného obdobia a Úrad vlády SR monitoruje stav plnenia Programového vyhlásenia (ďalej len „PVV“) za jednotlivé oblasti, dovoľujem si Vás požiadať o odpovede na tieto otázky:

1. Ktoré konkrétne tézy PVV v oblasti kultúry považuje Úrad vlády za splnené?
- Ocením ich presné vymenovanie tak, ako sú uvedené v PVV, a stručné odôvodnenie ich splnenia.
2. Ktoré tézy PVV sú podľa Úradu vlády v procese plnenia?
- Uvedte prosím ich zoznam a stručný popis aktuálneho stavu.
3. Ktoré časti PVV v oblasti kultúry neboli zatiaľ vôbec realizované, alebo nie sú zahrnuté ani medzi splnenými, ani medzi výzvami, na ktorých sa pracuje?
- Žiadam o ich identifikáciu a uvedenie dôvodov, prečo sa zatiaľ nerealizujú, pokiaľ sú tieto dôvody známe.
4. Súčasne si Vás dovoľujem požiadať o informáciu o plnení úloh z uznesení vlády SR na Ministerstve kultúry SR v období od 25. októbra 2023 po súčasnosť a to v členení podľa metodického pokynu vlády Slovenskej republiky:
 - a. úloha splnená v termíne,
 - b. úloha splnená oneskorene,
 - c. úloha nesplnená,
 - d. úloha zrušená- V prípade nesplnenej a zrušenej úlohy prosím o uvedenie dôvodu.

Vopred ďakujem za konkrétne a vecné odpovede na všetky uvedené otázky.

S úctou

Tomáš Szalay

Vážený pán
Juraj Gedra
vedúci Úradu vlády SR
Úrad vlády Slovenskej republiky
Námestie slobody 1
813 70 Bratislava

**PROGRAMOVÉ VYHLÁSENIE VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

2023 - 2027

„LEPŠIE, POKOJNEJŠIE A BEZPEČNEJŠIE ŽIŤ“

KULTÚRNA POLITIKA

1. Vláda má záujem, aby národná kultúra bola v popredí spoločenského záujmu a preto jej bude **poskytnutá adekvátne podpora na jej rozvoj**.
2. **Pri príprave a uskutočnení systémových zmien a opatrení budeme pokračovať v dialógu s kultúrnou verejnosťou, zástupcami samosprávy, relevantnými subjektami verejného a súkromného sektora.**
3. Vláda má záujem ochraňovať a rozvíjať kvalitatívnu úroveň slovenského jazyka vrátane **podpory vedeckých jazykovedných inštitúcií** s cieľom zachovania pestrosti a originálnych slov spisovného jazyka v spoločnosti a v oficiálnej komunikácii verejných inštitúcií.
4. Každý občan Slovenskej republiky má právo na výučbu a ovládanie spisovného jazyka. Zároveň vláda bude **podporovať výučbu slovenského jazyka pre cudzincov žijúcich na Slovensku**. Vláda zároveň plne rešpektuje potrebu rozvíjania národnostných jazykov menšín na Slovensku.
5. Vláda zabezpečí, aby fungovala **systémová a dlhodobá podpora všetkých foriem slovenskej ľudovej kultúry**. Za týmto účelom vláda prehodnotí inštitucionálny rámec finančnej podpory slovenskej kultúry tak, aby sa **podpora dostávala čo najširšiemu okruhu subjektov pôsobiacich v kultúre**.
6. Vláda sa zasadí, aby **existovala efektívna a účinná ochrana práv a dôstojnosti človeka pred klamlivými a dehonestujúcimi tvrdeniami vo verejnom priestore**. Budeme dbať na dodržiavanie princípov objektivity a na uplatňovanie princípu prezumpcie neviny v skutkových tvrdeniach vo verejnom priestore.
7. Vláda sa bude angažovať, aby sa **zlepšila systémová podpora a rozvoj miestnej a regionálnej kultúry**. Zasadíme sa o vytvorenie verejného dotačného systému pre regionálne kultúrne a spoločenské organizácie v úzkej spolupráci so samosprávami.
8. Vláda bude **garantovať**, aby sa po dlhých rokoch zabezpečila **systémová a štátom garantovaná podpora pôvodnej slovenskej literatúry**, najmä v oblasti autorských grantov, vydateľskej činnosti a distribúcie slovenských literárnych diel. Slovenské klasické aj moderné literárne diela majú nezastupiteľnú úlohu v národnej kultúre. Pri podpore pôvodnej slovenskej literatúry bude vláda **spolupracovať so spisovateľskými organizáciami a Maticou slovenskou**.
9. Vláda pripraví **legislatívne prostredie, aby sa realizovala inštitucionálna reforma Matice slovenskej ako verejnoprávnej národnej a kultúrnej inštitúcie**, ktorej budúcnosť vidí v realizácii viacerých sektorových politík vo verejnom záujme.
10. Vláda vytvorí podmienky pre **rovnoprávne fungovanie všetkých médií a súčasne**

zamedzí, aby sa neoprávnene zasahovalo do slobody slova, slobody vysielania a práva na šírenie informácií.

11. **Vláda bude chrániť slobodu slova, vrátane slobody na sociálnych siet'ach a reguláciu tohto práva zabezpečiť primerane iba v rozsahu, ktorým sa zasahuje do dôstojnosti práv človeka a v záujme ochrany bezpečnosti Slovenskej republiky.**
12. **Vláda uznáva, že systém kvót je účinný nástroj na podporu slovenskej umeleckej tvorby. Preto pripraví komplexnejší návrh na ich uplatňovanie na celý okruh slovenskej kultúrnej tvorby, vrátane prezentácie slovenských umelcov v štátnych inštitúciách a vo verejných priestoroch.**
13. **Vláda bude dbať na to, aby podpora slovenskej audiovizuálnej kultúry bola na primeranej kvalitatívnej aj kvantitatívnej úrovni. Vláda bude aj naďalej podporovať slovenskú audiovizuálnu kultúru, s dôrazom na tvorbu audiovizuálnych programov, ktoré objektívne a umelecky prítlačivo zachytávajú významné udalosti a významné osobnosti slovenských národných dejín. Takéto umelecké diela môžu byť využívané napríklad aj ako voliteľný doplnok výchovno-vzdelávacieho procesu detí a mládeže.**
14. **Vláda bude maximálne účelne a efektívne využívať finančné prostriedky z eurofondov v rámci Programu Slovensko a Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, ktorých cieľom je obnova kultúrnych pamiatok, s osobitným dôrazom na vytvorenie mechanizmu systematickej obnovy a správy hradov, zámkov a kaštieľov na Slovensku.**
15. **Obnova kultúrnych pamiatok má popri význame zachovania kultúrneho dedičstva a podpory cestovného ruchu aj významný sociálny prvok, a to vo forme sociálnych podnikov, ktoré zamestnávajú pri obnove kultúrneho dedičstva významnú časť príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít. Vláda uskutoční potrebné kroky na to, aby sa dosiahla efektívna práca orgánov pamiatkovej ochrany.**
16. **Verejnoprávne médiá musia zabezpečovať nezávislú a objektívnu žurnalistiku. Zároveň musia podporovať kvalitnú pôvodnú slovenskú televíznu a rozhlasovú tvorbu. Za týmto účelom vláda presadí právny a ekonomický rámec rozdelenia Rozhlasu a televízie Slovenska (RTVS) na dve nezávislé verejnoprávne mediálne inštitúcie - Slovenskú televíziu a Slovenský rozhlas, prípadne zváži iné riešenie ako posilniť verejnoprávnosť RTVS.**
17. **Vláda vypracuje stratégiu podpory významných kultúrnych podujatí na Slovensku, ktoré sú dôležitým lákadlom pre domácich aj zahraničných návštevníkov. Významné kultúrne podujatia zabezpečujú okrem rozvoja kultúrnosti aj významný impulz pre cestovný ruch. Zoznam významných kultúrnych podujatí vrátane schémy ich finančnej podpory určí na základe dialógu s kultúrnou obcou ministerstvo.**
18. **Vláda zabezpečí systémové kroky, projekty a aktivity, ktoré podporia zvýšenie národného povedomia a vlastenectva občanov Slovenskej republiky.**
19. **Vláda bude venovať pozornosť aj aktivitám, ktoré zabezpečia kultúrne potreby národnostných menšín, marginalizovaných a znevýhodnených skupín obyvateľstva.**
20. **Vláda bude hľadať nové zdroje financovania kultúry mimo verejných zdrojov, prostredníctvom zvýšenia solidarity a ekonomickej angažovanosti súkromného sektora. Vláda navrhne opatrenia na zvýšenie príspevkov súkromných spoločností, najmä subjektov pôsobiach v tvorivom (kreatívnom) priemysle do podpory tvorby domácej kultúrnej produkcie.**
21. **Vláda vytvorí podmienky na znižovanie investičného dlhu voči štátnym umeleckým inštitúciám zabezpečením modernizácie javiskovej, audiovizuálnej a svetelnej**

techniky s využitím najnovších technológií a nízkoenergetických zariadení.

22. Vláda zabezpečí **stratégiu strednodobého a dlhodobého rozvoja kultúry, vrátane vykonania pasportizácie umeleckých diel**, ktoré sú v majetku Slovenskej republiky.
23. Vláda predstaví **nový štatút Fondu na podporu umenia, Audiovizuálneho fondu a Fondu na podporu kultúry národných menšín** s cieľom zvýšenia podpory originálnej slovenskej tvorby a zvýšenia kontroly využívania verejných zdrojov.
24. Vláda prijme **nové štandardy v oblasti múzeí, galérií a knižníc s dôrazom na podporu kultúry a rozvoja cestovného ruchu**.
25. Vláda **považuje kultúrne poukazy za účelný a efektívny nástroj na zvyšovanie kultúrno-sociálneho povedomia**. Kultúrne poukazy napomáhajú spolupráci medzi štátnymi aj neštátnymi umeleckými subjektami, podporujú vzťah mladej generácie ku kultúre a zvyšujú jej propagáciu.
26. Vláda považuje za **dôležité systémové zlepšenie sociálneho postavenia kultúrnych pracovníkov v spoločnosti, s osobitným dôrazom na pracovníkov miestnej kultúry**.
27. Vláda **vytvorí podmienky na prepojenie umeleckého školstva s odbornou prípravou a praxou v štátnych umeleckých inštitúciách**, aby talentovaní študenti a absolventi mali možnosť kvalitnej prípravy a následného uplatnenia sa v profesionálnych podmienkach.
28. Vláda **bude podporovať programy na zvýšenie povedomia slovenskej kultúry u mládeže a v spolupráci s ministerstvom školstva bude podporovať programy na zvyšovanie čítania slovenskej literárnej tvorby**.
29. Vláda si uvedomuje **význam spoločenského postavenia cirkví, náboženských spoločností a bude podporovať ich angažovanosť vo veciach verejného záujmu, vrátane ich dostatočného finančného ohodnotenia**.
30. Vláda v spolupráci s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí **bude podporovať šírenie kultúry v radoch zahraničných Slovákov a udržiavať ich spolupatričnosť so slovenským národom**.
31. Vláda bude podporovať **posilnenie štátnej prezentácie slovenskej kultúry a umenia v zahraničí, ktorú považuje za významný nástroj zahraničnej politiky Slovenskej republiky**. Vláda považuje kultúrnu prezentáciu Slovenskej republiky v zahraničí za jednu zo svojich priorit, osobitne počas oficiálnych návštev najvyšších predstaviteľov Slovenskej republiky na významných medzinárodných podujatiach.
32. Vláda **preberie nad najvýznamnejšími výročiami a štátnymi sviatkami Slovenskej republiky oficiálnu záštitu a podporí ich dôstojný priebeh**.

✓ **NAPLNENÉ CIELE**

1. ✓ 23 REALIZOVANÝCH OPATRENÍ
2. Legislatívne zmeny
3. Kombinácia reforiem, obnovy a inovácií
4. Kultúra ako nástroj identity, súdržnosti a rozvoja
5. Zriadenie slovenskej televízie a rozhlasu – verejnoprávnej inštitúcie
6. Reforma fondu na podporu umenia – posilnenie kompetencií a rozpočtu
7. Spustenie pasportizácie umeleckých diel – historicky prvý raz v SR
8. Obnova 218 pamiatok cez program obnovme si svoj dom
9. Zápis školy remesiel ÚLUV do zoznamu UNESCO
10. Otvorenie novej expozície sr v Osvienčime – deportácie 1942–1945
11. Digitalizácia dedičstva a aktívne členstvo v európskych platformách
12. Zvýšenie príspevku cirkvám s dôrazom na podporu činnosti